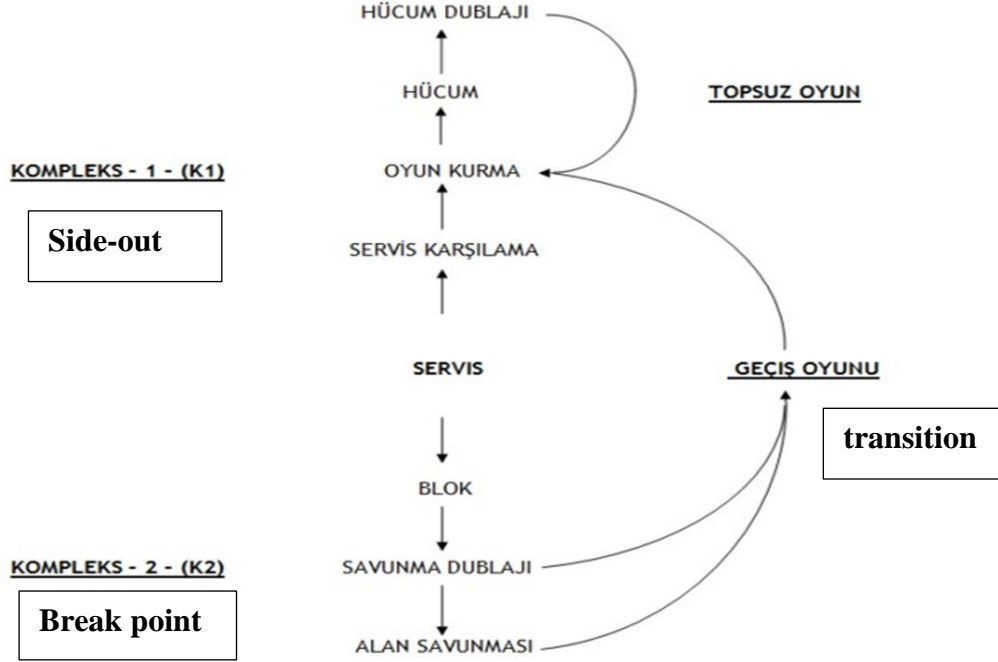

VOLEYBOLDA TAKTİK EĞİTİM

KOMPLEKS 1

SERVIS KARŞILAMA DÜZENLERİ

- Beş kişi ile karşılama (W sistemi) (1-0-5)
- Dört kişi ile karşılama (Çanak sistemi) (1-1-4)
- Üç kişi ile karşılama (çizgi sistemi) (1-2-3)
- İki kişi ile karşılama (1-3-2)

OYUN KURMA DÜZENLERİ

- Pasör önde (poz. 4, 3, 2)
- Pasör arkada (poz. 1, 6, 5)

HÜCUM DÜZENİ

- Çabuk hücum: Birinci tempo/ İkili çabuk hücum/ Zaman farkı olan çabuk hücum (İkinci tempo)
- Yüksek hücum: Paralel hücum/ çapraz hücum/ arka alan hücumu

HÜCUM DUBLAJI DÜZENİ

- 2-3/ 3-2

KOMPLEKS 2

BLOK DÜZENLERİ

Tekli blok/ ikili blok/ üçlü blok/ bloksuz oyun

DUBLAJ DÜZENLERİ

Arka orta içeride/ arka orta dışarıda/ Bloğa çıkmayan oyuncunun dublajı

ALAN SAVUNMASI

Arka orta içeride/arka orta dışarıda (0-2-4, 1-2-3, 2-2-2, 2-1-3, 2-0-4, 3-1-2, 3-0-3)

TOPSUZ OYUN

Voleybolda takım taktiği, topun oyunda olduğu her an, oyun alanındaki bütün oyuncuları kapsar. Top oyunda olduğu sürece her oyuncu sürekli hareket etmeli, oyuncular konumlarını ve vücut pozisyonlarını yeni duruma uyarlamalı ve bir sonraki hareket için hazır olmalıdır. Bu açıdan, takım taktiği tüm oyuncuları kapsar.

Topsuz oyun, oyuncuların topa temas etmek veya vuruş yapmak için hazırlanırken yaptıkları hareketleri ifade eder.

OYUN SİSTEMLERİ

Oyuncuların oyun içindeki etkinliklerinin organizasyonu, hücum ve savunma özelliklerine göre yerleşmeleri oyun sistemini oluşturur. Oyun sistemi, oyuncuların ralli içindeki pozisyonlarını ve görevlerini belirler. Voleybolda oyuncuları görevlerine göre üç grupta inceleyebiliriz;

Smaçörler (S)

Pasörler (P)

Antrenmanlarda amaç; oyuncuların tekniğini geliştirilmesi yanında fiziksel özellikler, teknik gelişim ve oyun bilgisi oranında uygulanacak oyun sistemini belirlemek ve uyumu sağlamak olmalıdır. Oyuncuların fiziksel ve bireysel özelliklerine göre oyunda alacakları görev belirlenmeye çalışılır (pasör, smaçör gibi); ancak kesinlikle unutulmaması gereken konu, gelişim antrenmanları yapan çocuklarda çok yönlü olarak çalışılmalı ve erken uzmanlaşma hedeflenmemelidir.

Yeni başlayan oyunculara zor, karmaşık hareketler gerektiren bir sistemi uygulamaya çalışmak hem başarısızlığa hem de oyuncuların morallerinin bozulmasına ve hatta özgüven kaybına neden olacaktır.

Voleybolda oyun sistemlerini basitten karmaşığa doğru şu şekilde sıralayabiliriz:

Alıştırma sistemi

Çift sistem

4-2 sistemi

5-1 sistemi

Alıştırma Sistemi: Voleybola yeni başlayan oyunculara uygulatılan ve pozisyon 3'e gelen oyuncunun pasör olarak görev yaptığı sistemdir. Pozisyon 4 ve pozisyon 2 hücum yapar (Şekil 1).

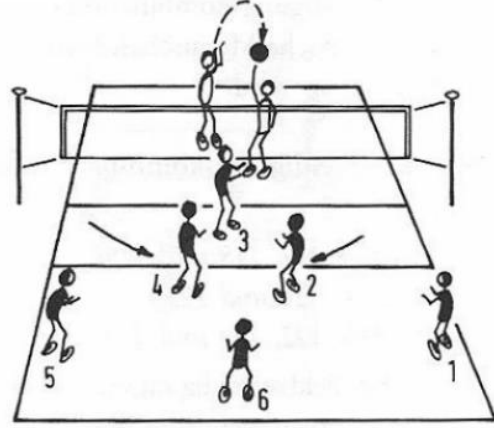
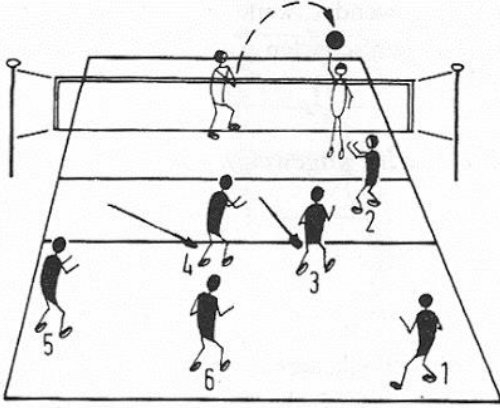
S	P	S	S	P	S	S	P	S	S	P	S	S	P	S
S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
I			II			III			IV			V		VI

Şekil 1. Alıştırma sistemi

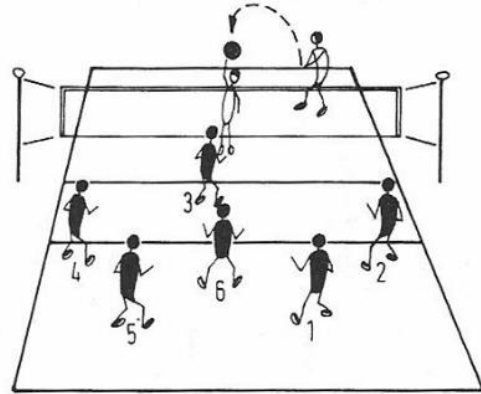
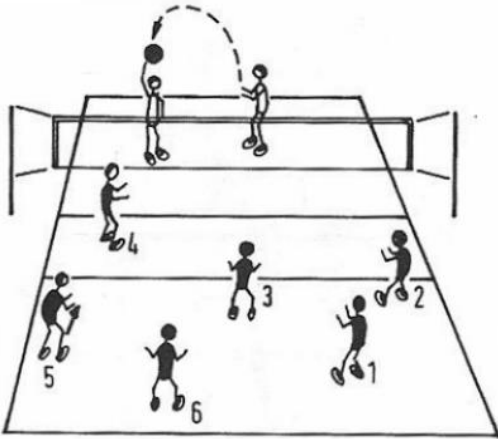
Alıştırma sisteminde rakip takımın hücumu sırasında farklı savunma düzenleri kullanılabilir.

Bloksuz /1/ 2-3; /1/ 3-2 düzeninde savunma (Resim 1,2)

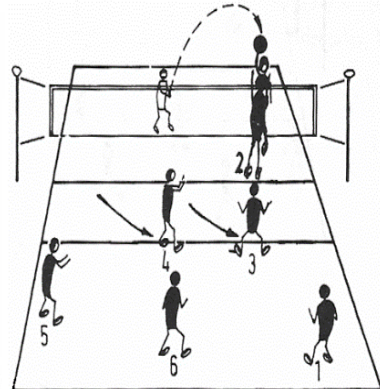
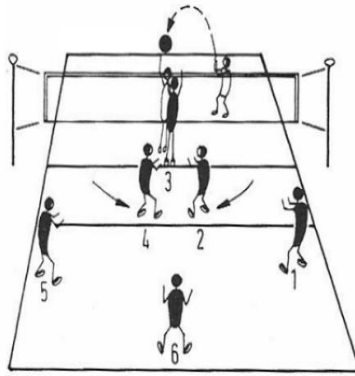
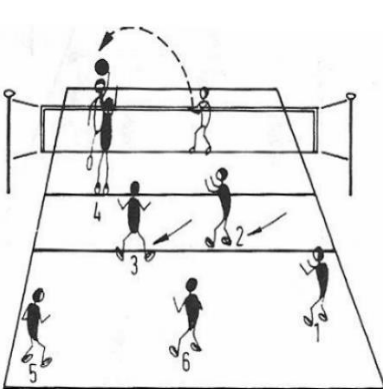
Bir blok ile 1-2-3; 1-1-4 düzeninde savunma (Resim 3,4)

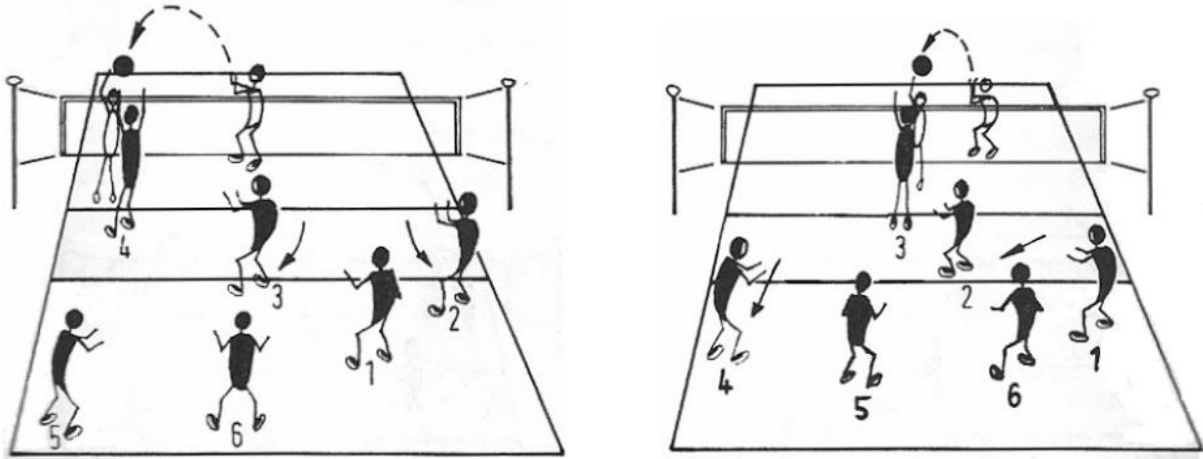
Resim 1. Bloksuz /1/ 2-3 düzeninde savunma

Resim 2. Bloksuz /1/ 3-2 düzeninde savunma

Resim 3. Bir blok ile 1-2-3 düzeninde savunma

Resim 4. Bir blok ile 1-1-4 düzeninde savunma

Çift Sistem: Yine voleybola yeni başlayan oyunculara; ancak belirli düzeyde aşama kaydetmiş çocuklara uygulanabilir. Üç smaçör, üç pasörden oluşan takım düzeninde oynanır. Bu sistemde oyuncular bir smaçör, önünde bir pasör şeklinde dizileceklerdir. Her smaçör alıştığı bir pasör ile oynayacaktır. Pasörler hücum yapmayacak, sadece smaçörlere pas kaldıracaklardır. Takımın hücum gücü bazen önde iki smaçöre, bazen tek smaçöre dayanacaktır. Bazen de smaçör pozisyon 3'e gelince sağında ve solunda iki pasör kalacak, yalnız tek yerden hücum yapabilecektir.

Sistemde pasör öne geldiğinde daima ortaya geçerek pozisyon 2 ve pozisyon 4'ten hücum yaptıracaktır.

S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
I		II		III		IV		V		VI					

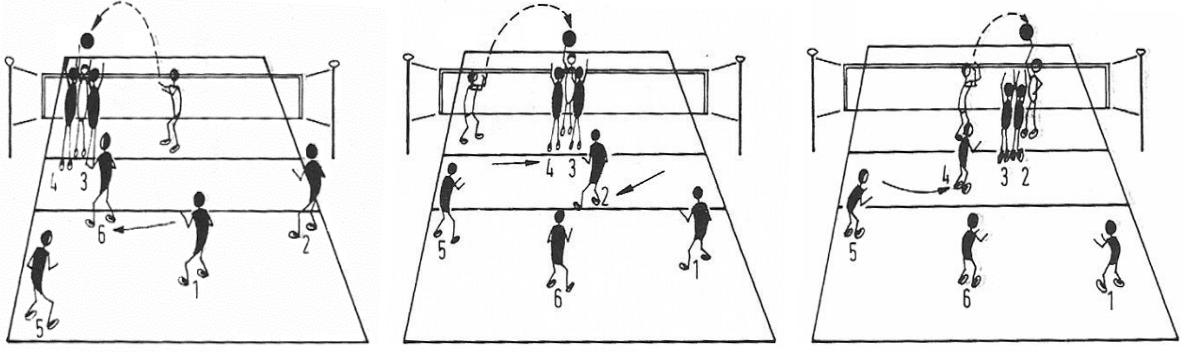
Şekil 2. Çift sistem

Çift oyun sisteminde rakip takımın hücumu sırasında farklı savunma düzenleri kullanılabilir.

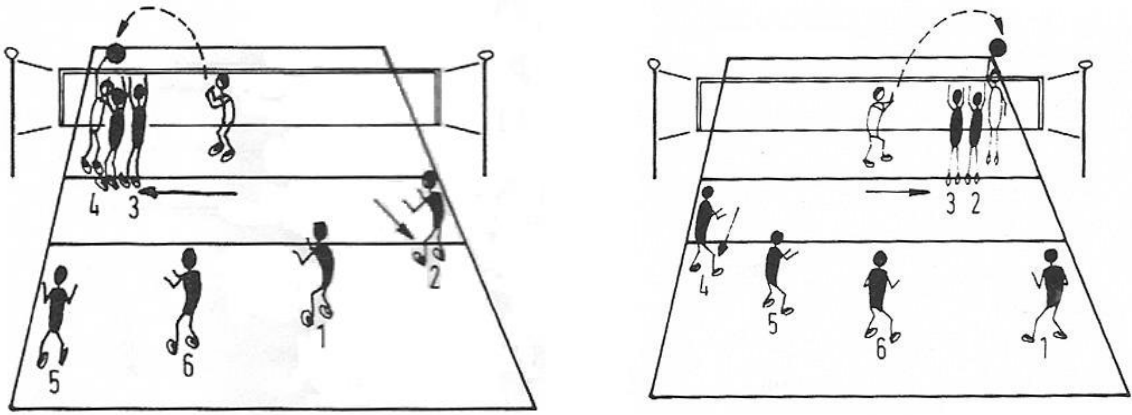
Bloksuz /1/ 2-3; /1/ 3-2 düzeninde savunma (Resim 1,2)

Bir blok ile 1-2-3; 1-1-4 düzeninde savunma (Resim 3,4)

İki blok ile 2-1-3; 2-0-4 düzeninde savunma yapılabilir (Resim 5,6)

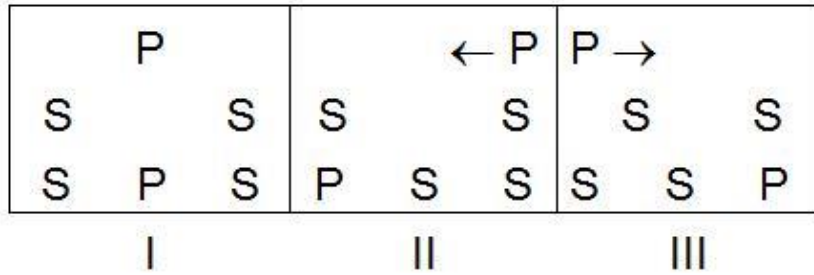

Resim 5. İki blok ile 2-1-3 düzeninde savunma

Resim 6. İki blok ile 2-0-4 düzeninde savunma

4-2 Sistemi: Bu sistemi oluşturan altı oyuncudan dördü smaçör, ikisi pasördür. Arka alandan pasör kaçırmadan uygulandığında, önde en az iki hücum oyuncusu, bir de pasör bulunacaktır. Pasör ön oyuncu iken daima 3'ten pozisyon 2 ve pozisyon 4'e pas kaldırır. Ön oyuncu iken pozisyon 4 veya 2'de ise pozisyon 3'teki oyuncu ile yer değiştirir (Şekil 5).

Şekil 5. 4-2 sistemi

Modern 4-2 sisteminde pasör ön bölgede pozisyon 2'de oynayarak pozisyon 3 ve pozisyon 4'e pas atar. Hücum gücünü arttırabilmek amacıyla arka hat oyuncularından pasör

kaçırarak uygulanır. Dört smaçörün yanı sıra iki pasörün de smaç yapabilecek teknik ve fizik özelliklerinin bulunduğu takımlarda bu şekilde uygulama daha yararlı olacaktır. Her pozisyonda önde üçlü hücum yapılarak rakip blok ve savunması zorlanabilecektir.

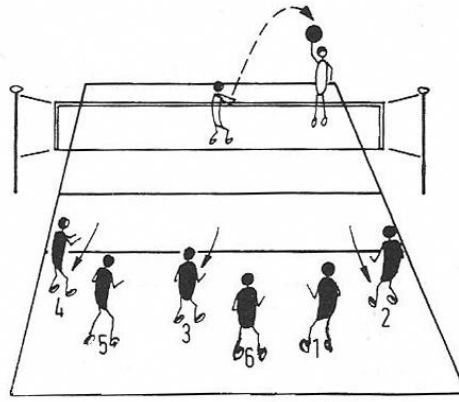
Bu oyun sisteminde rakip takımın hücumu sırasında farklı savunma düzenleri kullanılabilir.

Bloksuz /1/ 2-3; /1/ 3-2; 0-3-3 düzeninde savunma (Resim 1,2,7),

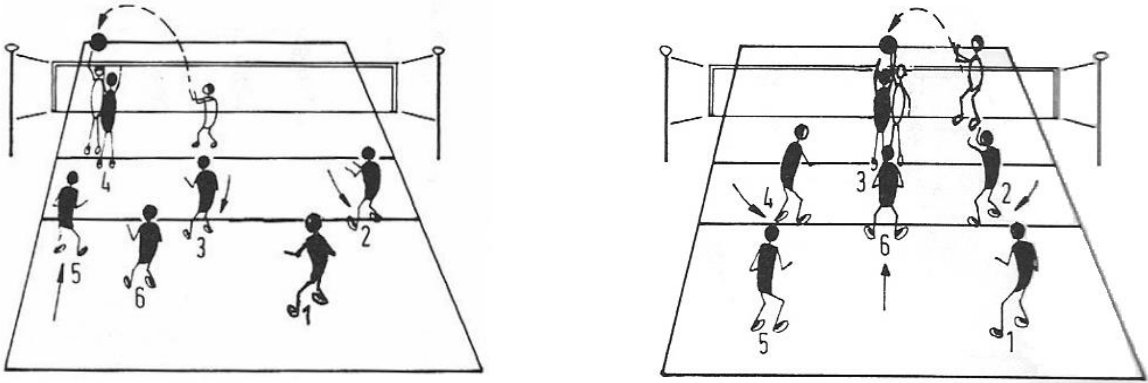
Bir blok ile 1-2-3; 1-1-4; 1-3-2 düzeninde savunma (Resim 3,4,8),

İki blok ile 2-1-3; 2-0-4 düzeninde savunma yapılabilir (Resim 5,6),

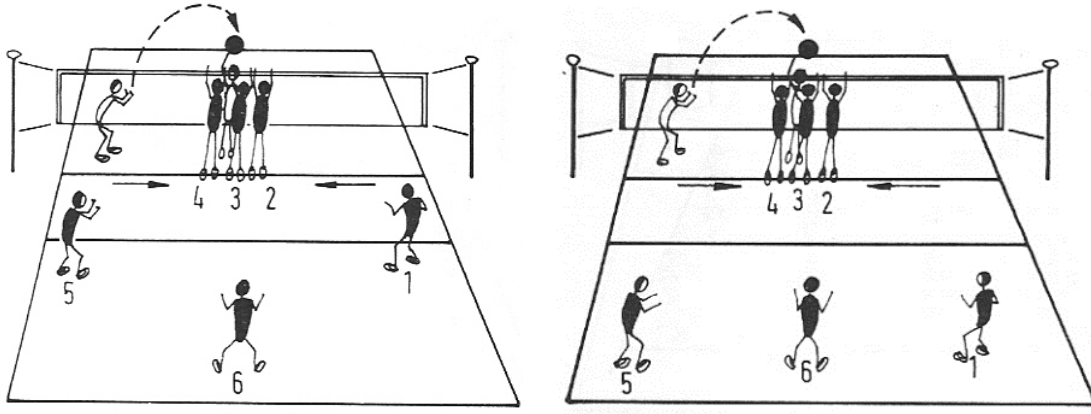
Üç blok ile 3-2-1; 3-0-3 düzeninde savunma yapılabilir (Resim 9).

Resim 7. Bloksuz /0/3-3 düzeninde savunma

Resim 8. Bir blok ile 1-3-2 düzeninde savunma

Resim 9. Üç blok ile 3-2-1 ve 3-0-3 düzeninde savunma

5-0-1 Sistemi: Bu sistem beş smaçör, bir pasör ile uygulanır. Bu sistemde pasörün büyük sorumlulukları bulunmaktadır. Oyunun taktik uygulamasını yönlendiren pasör, tüm oyuncuların özelliklerini iyi bilmelidir. Kendi takımını yönlendirmesi sırasında rakip takımı da gözleyerek onların eksik yönlerini göz önünde bulundurmalıdır.

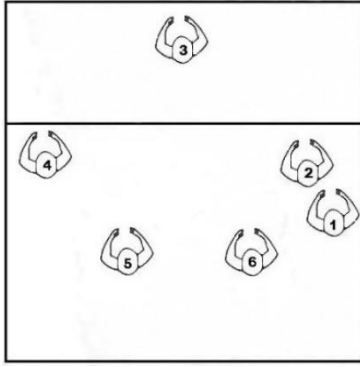
Bu sistemin uygulanışında, pasörün en etkili iki oyuncunun arasındaki dizilişi tercih edilmelidir; çünkü pasörün ön hatta bulunduğu sırada hücum sorumluluğu genellikle iki oyuncuya kalacağından, hücum gücü azalabilecektir. Ancak bu dezavantajı ortadan kaldıracak bir ya da daha fazla geri alandan hücum yapabilen oyuncu bulunuyorsa, dizilişi daha farklı olabilecektir.

Günümüz voleybolunda arka orta dışarıda olarak uygulanan bu sistemde dezavantajlı savunma alanları havuz bölgesi ve pasörün kaçtığı pozisyon 1 iken; arka orta içeride sisteminde pozisyon 6 ve her iki sistemde blok arkası alanlarıdır.

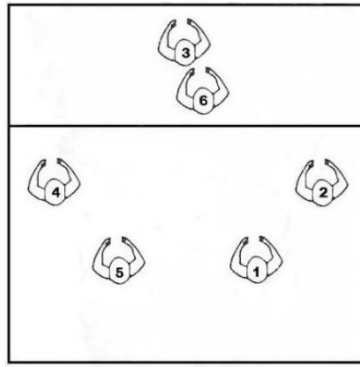
Pasör kaçı

Pasör geri hattan da pozisyon 1, 6 ve 5'ten her pozisyonda pasör kaçır. Bu kaçır sırasında pasörün önünde yer alan smaçörün diğer smaçörlere oranla fileye daha yakın olması pasöre avantaj sağlar (daha kolay yer değiştirme açısından). Pasörün üzerine atılan servislerin karşılanmasını en yakın oyuncunun üstlenmesi gereklidir.

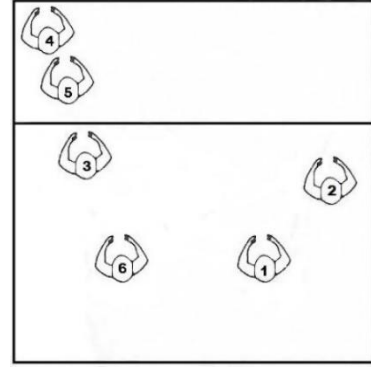
Pasör pozisyon 1'den yan çizgiye yakın olan oyun alanının dış kısmından kaçır (Şekil 6). Pozisyon 6'dan kaçırta pasör önündeki oyuncuyu fileye yaklaştırarak kaçır yapar (Şekil 7). Bu durum pasörün kaçırını kolaylaştırdığı gibi, savunmadaki oyunculara servis karşılama sırasında hareket serbestliği ve görüş kolaylığı sağlar; ancak bu kaçır pozisyonunda, pozisyon 6'daki pasör ile pozisyon 5 veya pozisyon 1'deki oyuncular sıklıkla pozisyon hatası yaparlar. Bu konuya dikkat edilerek pasörün kaçır yeri ayarlanmalıdır. Pozisyon 5'ten kaçırta da pasörün önündeki oyuncuyu fileye yaklaştırarak kaçırması avantaj sağlar (Şekil 8).

Şekil 6

Şekil 7

Şekil 8

Bu oyun sisteminde pasör, geri alandan kaçarak pas attıktan sonra geri alandaki yerini alarak oyuna devam eder. Arka orta dışarıda savunma sistemini benimseyen takımın pasörü pozisyon 1'de oynar. Arka orta içeride savunma sistemini benimseyen takımın pasörü ise pozisyon 6'da oynar.

Bu sistemde pasörler iyi pas atabilmeleri dışında iyi blok ve hücum da yapabilmelidirler. Özellikle smaç yapabilen pasörlerin birinci toplara hücum yapabilme avantajları yanı sıra hücum feykini de kullanabilirler. Sol elini kullanabilen pasörler hücumun kolaylığı açısından daha avantajlıdır.

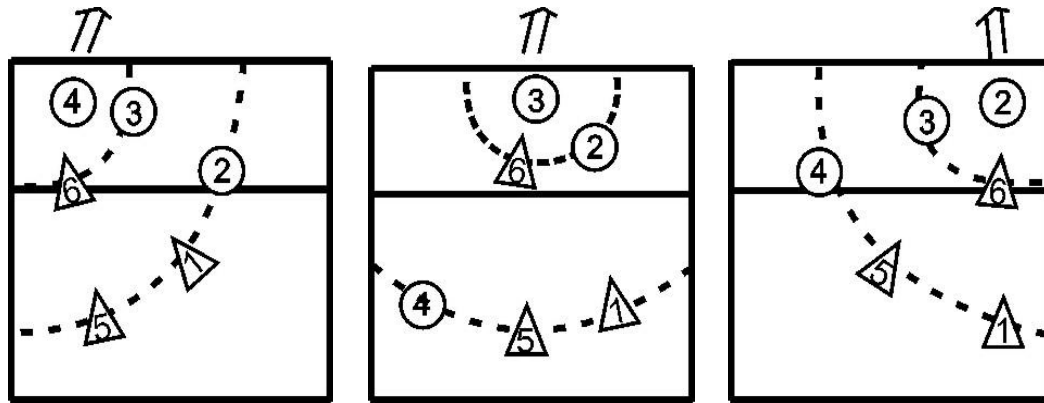
SAVUNMA

Savunmanın ilk amacı, hücumu karşılamak ve atağa geçmektir. Daha sonraki amaçlar ise; plaseleri, blok-out'ları ve serbest topları karşılayabilecek dublaj pozisyonlarını alarak alan savunmasını yapmaktır.

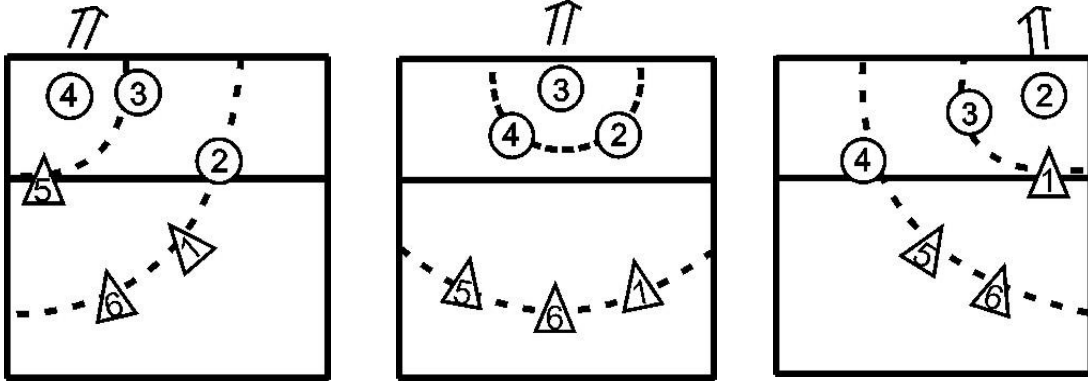
Hücumun savunulmasında iki bölüm söz konusudur. Birincisi; rakip alandan yapılan hücumları durdurmak için düzenlenen "blok"tur. İkincisi ise; bloktan sekebilecek veya kaçabilecek hücumların savunmasının yapıldığı "arka alan"dır.

Başlıca iki arka alan savunma sistemi vardır.

- 1- Arka orta içeride sistemi
- 2- Arka orta dışarıda sistemi

Şekil 9. Arka orta içeride sisteminde 2-3'lük hücum dublajı (pozisyon 4, 3, 2'den hücum)

Şekil 10. Arka orta dışarıda sisteminde 2-3'lük hücum dublajı (pozisyon 4, 3, 2'den hücum sırasında)